

Zakon o iskorištavanju luka i pristaništa i Statut tužitelja nema odredaba o mogućnosti jednostranog istupanja pojedinih članova, jer članstvo je obavezno. Pitanje prestanka Zajednice nije predmet spora, pa stoga odluka organa upravljanja tuženoga za istup iz članstva Zajednice nema djelovanja na prestanak obaveze za plaćanje doprinosa.

Okolnost na koju se poziva tuženi da tužitelj nije udovoljio zahtjevu iz člana 28, stav 1. Zakona o iskorištavanju luka nema utjecaja na obavezu plaćanja doprinosa, pa ta okolnost može poslužiti tuženome samo da pokrene posebno postupak za prestanak Zajednice. Sve dok Zajednica kao organizacija postoji, postoji i obavezno članstvo, a s tim u vezi i obaveza plaćanja doprinosa, pa je stoga valjalo presuditi kao u dispozitivu.

G.B.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 13.VI 1968.

Vijeće: Zvone Rihtman, Gabro Badovinac, prof.dr Vladislav Brajković

Brodski agent - Izdavanje teretnice - Troškovi izdavanja teretnice - Brodski agent je ovlašćeni zastupnik brodarov u pogledu svih prava i obaveza nastalih u vezi s boravkom broda i vršenjem operacija broda u luci - Agent je ovlašćen vršiti sve poslove koje je brodar u vezi s operacijom broda dužan vršiti, pa je tako ovlašćen i na izdavanje teretnice - Za izdavanje teretnice brodar nije ovlašćen od krcatelja tražiti bilo kakvu naknadu - Dužnost izdavanja teretnice ne ovisi o okolnosti da li je bila izdana posebna potvrda o ukrcaju, niti da li je ta potvrda bila uredna - Prema tome brodar nema prava na troškove izdavanja teretnice iako je prethodno bila izdana neuredna potvrda o ukrcaju, pa agent traži da mu zapovjednik potvrdi u kakvom je stanju teret primio na brod

Medju strankama je spor o tome da li je tuženik-krcatelj - dužan platiti tužitelju - brodarovom agentu - troškove radiograma kojim je tužitelj, povodom tuženikovog zahtjeva da mu tužitelj izda teretnicu, tražio od broda "Otchi River" potvrdu o urednom ukrcaju tereta.

Tužitelj tvrdi da je tuženik tražio izdavanje teretnice na temelju potvrde o ukrcaju koja nije bila potpisana od brodskog zapovjedništva, pa je stoga bila neuredna; tvrdi takodjer da je radiogram uputio po telefonskom nalogu neidentificiranog tuženikovog službenika, da to učini po nalogu i

za račun tuženika.

Tuženik je u prigovorima protiv platnog naloga osporio osnovanost tužbenog zahtjeva.

Prvostepeni sud je donio presudu kojom je udovoljio tužbenom zahtjevu.

Protiv presude žalili se tuženik.

Drugostepeni sud je žalbu usvojio iz slijedećih bitnih razloga:

Osnovan je prigovor žalbe koji je tuženik u biti istakao već u prigovorima protiv platnog naloga, da se name radi o neosnovanom zahtjevu tužiteljevu.

Nije sporno da je tužitelj bio agent broda "Otchi River" za vrijeme vršenja njegovih operacija u Rijeci. Tužitelj je stoga ovlašten zastupnik brodarov u pogledu svih prava i obaveza nastalih u vezi s boravkom i vršenjem operacija broda u luci u kojoj mu je brod bio povjeren. U tom svojstvu agent je dužan vršiti sve one poslove koje je brodar u vezi s operacijama broda dužan vršiti, pa među ostalim i da na zahtjev krcateljev izda teretnicu o ukrcajnom teretu.

Ova brodarova dužnost proizlazi iz čl. 29. Zakona o ugovorima o iskorišćivanju pomorskih brodova, pa brodar nije ovlašten za ispunjenje svoje obveze tražiti bilo kakvu naknadu od krcatelja kao osobe prema kojoj ju je dužan ispuniti. Za nastajanje obaveze dovoljno je da je krcatelj ukrcao teret na brod. Ta činjenica brodaru mora biti poznata. Ako je prilikom ukrcaja bila izdana potvrda o ukrcaju, krcatelj je po čl. 29, stav 4. ZUIPB dužan predati ju brodaru kad primi teretnicu. Medjutim brodarova dužnost da izda krcatelju teretnicu ne zavisi o tom da li je bila izdana posebna potvrda o ukrcaju. Stoga okolnost da takva potvrda nije bila izdana, ili da je bila izdana neuredna potvrda, nema utjecaja na brodarovu dužnost da krcatelju izda teretnicu koja će odgovarati stanju ukrcajnog tereta i biti u skladu s uvjetima iz čl. 31. i 32. ZUIPB, s tim da u slučaju kad postoji opravdana sumnja u tačnost podataka koje treba unijeti u teretnicu, brodar može postupiti po čl. 33. ZUIPB.

Dosljedno izloženom tužitelj kao brodar nije mogao teretiti tuženika za troškove radiograma koji su bili potrebni njemu, a ne tuženiku, za ispunjenje zakonske obaveze. Osnovano se stoga tuženik žalio protiv presude kojom je uz povredu materijalnog zakona obavezan na plaćanje tro-

škova koje nije dužan snositi.

Z.R.

Bilješka.- Potpuno se slažemo sa stajalištem gornje presude u pogledu ovlašćenja broskog agenta u odnosu na svoga principala. Ipak smatramo da treba istaći slijedeće: U praksi se postavlja pitanje odnosa zapovjednika broda i agenta prema brodaru, naime čija će volja u slučaju njihovog neslaganja biti konačna, da li agentova ili zapovjednikova. Ovim se problemom sud u gornjoj presudi nije uopće bavio, jer među strankama taj spor nije ni postojao, pa navedena agentova ovlašćenja treba shvatiti u tim granicama, tj. kad nema spora u odnosu između zapovjednika i agenta prema brodaru. Ne treba napose ni isticati da navedena ovlašćenja nadalje treba tumačiti u okviru agentovih ograničenja koja mu postavlja Zakon o posadi brodova trgovačke mornarice.

B.J.

OKRUŽNI PRIVREDNI SUD, Sarajevo

Prvostepena presuda od 10.XI 1967.

Sudac: Kasim Alikadić

Prijevoz kamionom - Vozarina - Ukoliko nije drukčije ugovoreno, vozarina se obračunava prema željezničkoj tarifi - Radnik koji istovaruje robu i potvrđuje njezin primitak nije ovlašćen, bez posebne punomoći, obvezivati imaoca prava na vozarinu veću od uobičajene

Tužitelj je vozar, a tuženik je primalac robe. Tužitelj je kamionom prevezao robu. Prilikom istovara radnik tuženoga primaoca potvrdio je prijem robe na primki na kojoj je bila navedena i vozarina. Tuženik se priznaje obaveznim platiti vozarinu samo u visini željezničke tarife, kao što je to uobičajeno za prijevoze kamionom. Višak do iznosa navedenoga u primki odbija platiti. Sud je prihvatio stajalište tuženoga sa slijedećim obrazloženjem:

Sud je na osnovi izvedenih dokaza po prijedlogu stranaka uvidom u originalnu primku broj 11 od 14.III 1967. godine, te pregledom predajne knjige pošte od 12.IV 1967. godine pod rednim brojem 9, te drugih okolnosti utvrdio da je od strane tužitelja izvršen prijevoz robe u korist tuženoga po nalogu treće osobe. Međutim, da se prema uobičajenoj praksi u ovakvim slučajevima primjenjuju željezničke tarife u obračunavanju cijene prijevoza.